

~~zajtra~~

~~niekedy~~

~~neskor~~

~~budúci
týždeň~~

dnes

~~budúci rok~~

Gretchen Crowe (ed.)

Prečo ruženec?
Prečo dnes?

Prečo ruženec?
Prečo dnes?

Prečo ruženec?

Prečo dnes?

Gretchen Crowe (ed.)

Copyright: © 2017 by Gretchen Crowe
Published by Our Sunday Visitor Publishing Division
OUR SUNDAY VISITOR Inc.
All right reserved.

Z amerického originálu: *Why the Rosary? Why Now?*

Vydal: © Zachej.sk, 2020

Preklad: © Pavol Petřík

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: Zuzana Hašková

Citácie sú uvedené podľa:

Biblia – Starý a Nový zákon, katolícky preklad, SSV, 2016

Katechizmus Katolíckej cirkvi, SSV, 2017

ISBN: 978-80-8211-219-4

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

O autorke

Gretchen Crowe ako šéfredaktorka *Our Sunday Visitor* (Náš nedeľný návštevník) má na starosti vydávanie jediného katolíckeho týždenníka v USA. Okrem plánovania a vydávania tlačenej verzie spravuje tiež obsah stránky OSVNews.com a obsah OSV na sociálnych sieťach. Crowe je oceňovanou spisovateľkou a fotografkou. Od roku 2005 je členkou Zväzu katolíckej tlače a pôsobí vo výbore Zväzu katolíckej tlače a Katolíckej spravodajskej agentúry. Zabezpečovala pastoračnú návštevu pápeža Františka v USA v roku 2015 a pastoračnú návštevu pápeža Benedikta XVI. v roku 2008. Je vydatá za Michaela Heinleina, v máji 2017 sa im narodilo prvé dieťa.

Venovanie

Môjmu manželovi Michaelovi –
stálemu priaznivcovi,
neúnavnému asistentovi,
pozornému redaktorovi
a predovšetkým najmilšiemu človekovi,
s ktorým sa modlím ruženec.

Úvod

Keď som bola malá a nemohla som zaspať, vždy som si vzala biely ruženec, ktorý mi dali rodičia na prvé sväté prijímanie. Upokojovalo ma, keď som prstami posúvala zrnká a opakovala tú istú modlitbu. Utišovalo to moje myšlienky, ktoré mi pred spaním vírili v hlave. Keď uvažujem o otázkach: „Prečo ruženec? Prečo dnes?“, myslím na takéto chvíle, ktoré každého z nás volajú, aby sme u Márie hľadali útechu, pokoj a stíšenie. Ak sa obrátíme k Márii, uchráni našu myseľ i srdce a upriami naše myšlienky tam, kde by mali byť častejšie: na svojho Syna.

Aj v dospelosti sa v dnešnom svete stále máme čoho obávať: sekularizmus je na vzostupe, z verejného priestoru sa vytráca viera, šíri sa zlo a terorizmus, vojna a násilie, rozpadajú sa rodiny, rozptyľuje nás čoraz viac vecí a túžba po svätosti je zriedkavým javom. Ale my vieme, ako dnes tieto problémy prekonať. Vedeli to aj ľudia pred sto rokmi, keď Mária v portugalskej Fatime oslovila troch pastierikov. V sérii zjavení preblahoslavená Matka varovala Hyacintu, Františka a Luciu pred skúškami, ktoré majú prísť. Dôrazne odporúčala modliť sa ruženec, aby vo svete i v našom srdci zavládol pokoj. Čo však neznamená, že ruženec má čarovnú moc alebo je talizmanom proti zlu. Ako povedal zosnulý

kardinál Francis E. George na záver Roka ruženca v októbri 2003, ruženec „nás privádza k podstate evanjelia“, k Ježišovi, ktorý je pokojom.

Je ťažké uveriť, že táto modlitba môže byť kľúčom k riešeniu toľkých problémov toľkých ľudí. Ale naozaj to tak je. Ruženec je naša najtajnejšia zbraň, ktorou môžeme premôcť akýkoľvek problém, ktorý máme. Nanešťastie mnohí katolíci považujú ruženec za samozrejmú: kupujeme si ich ako suveníry; zavesíme si ich kamkoľvek; a keď je to v móde, dokonca ich nosíme ako doplnok. Ale už nie je také samozrejmé, aby sme tieto ružence použili na modlitbu. Keď sa však budeme modliť, zistíme, že ruženec je meč i štít, ktorý nám pomáha zvíťaziť v skúškach každodenného života.

Prijať dary ruženca v plnej miere si vyžaduje veľkú vytrvalosť a trpezlivosť. Musíme sa modliť ruženec s tým istým odhodlaním a pozornosťou, s akou sa rozprávame s milovaným človekom. Kardinál George tiež povedal: „Vzťahy rastú vzájomným poznávaním a vďaka modlitbe ruženca čoraz lepšie poznávame rôzne stránky Kristovho života.“ Aby sme z ruženca získali čo najviac, musíme do neho čo najviac vložiť. Inak naše odhodlanie zoslabne, zakorenie sa ľahostajnosť, naše najlepšie úmysly vyblednú a naše úsilie opadne.

Ak chceme dosiahnuť svoj cieľ, musíme si vytvoriť stratégiu. Na začiatku by sme si mali naplánovať, že sa budeme každý deň modliť ruženec. Netreba to nechať na náhodu. Urobte si z ruženca každodenný zvyk, či už sa ho budete modliť cestou do práce, počas každodennej prechádzky alebo behu alebo každý večer pred spaním kľáčiac pri svojej posteli. Ak sa cítite obzvlášť motivovaní, nájdite si čas a navštívte každý deň kaplnku s Najsvätejšou sviatosťou vo vašej farnosti a v Ježišovej prítomnosti sa pomodlite ruženec. Nezáleží na tom, kde sa modlíte, záleží na tom, aby ste

boli dôslední. Rutina vám pomôže naučiť mozog, aby ste na svoj záväzok nezabudli. Najdôležitejšie je jednoducho sa modliť.

Keď sa rozhodnete každý deň modliť ruženec, dostanete sa do dobrej spoločnosti. Texty v tejto knihe vytvorili ľudia, ktorí vo svojom živote zažili moc a ovocie ruženca. Dúfam, že keď si prečítate slová týchto múdrych a svätých ľudí, dôvody na to, aby ste sa modlili ruženec každý deň, sa stanú nielen nepopierateľné, ale aj presvedčivé.

Udalosti vo svete sa môžu zmeniť, ale jedno sa nemení: veľká milosť, ktorá je nám k dispozícii, keď siahneme po ružencových zrnkách a v modlitbe odovzdáme svoje srdce preblahoslavenej Matke. Nuž teda, prečo ruženec? Prečo dnes? Pretože ruženec je cesta, ktorá nás vedie k pravde Ježiša Krista – cesta, po ktorej po stáročia ochotne a verne kráčali mnohí muži a ženy viery, ako to uvidíte na nasledujúcich stranách.

1. kapitola

Preraziť hluk

Mám rada audioknihy. Možno je to prejavom rozprávačov alebo tým, že môžem vstúpiť do príbehu a zároveň účinne vykonať viac vecí naraz, alebo ma audioknihy upokojujú a sústreďujú moje živé a rozbiehavé myšlienky. Nech je už dôvod akýkoľvek, mám ich desiatky. S veľkým potešením si tieto príbehy vypočujem aj viackrát. Čím viac sa do nich zahĺbim, tým viac zisťujem, že sa odpútavam od svojho okolia. Dnešné technológie umožňujú voľne striedať činnosti a popritom sa dať zaujať ďalšími vecami.

Nie som nijakou výnimkou. Niektorých z nás takto zlákal Facebook alebo Twitter, iných sledovanie televíznych programov a ďalších nekonečné esemeskovanie alebo chatovanie na Snapchate. Hluk je všade okolo nás a zdá sa, že ho nie je možné prerušiť.

Podľa Nielsonovej správy vydanéj v júni 2016 Američania trávajú viac než 10 hodín denne sledovaním nejakej obrazovky, v 60 percent prípadov obrazovky chytrého telefónu. Hovoríme si, že sme produktívni. Používame nástroje, ktoré máme po ruke, aby sme boli v kontakte so svetom a mohli

lepšie vykonávať svoju prácu alebo obohatiť svoje vedomosti. Sme v spojení s našimi drahými. A to všetko je čiastočne pravda. Ale pravda, ktorá je oveľa závažnejšia, znie: Keď nás obklopuje neustály hluk, je čoraz ťažšie pestovať vzťahy, a najmä vzťah s Bohom.

Túto pravdu veľmi múdro vyjadril kardinál Albino Luciani, vtedajší arcibiskup Benátok, vo svojej homílii z roku 1973. Keď ho v roku 1978 zvolili za pápeža, prijal meno Ján Pavol I. Kardinál Luciani sa v homílii sústredil na ruženec a na to, že sa čoraz viac považuje za staromódny, archaický, nudný a opakujúci sa – skrátka za záležitosť minulosti. Skôr než sa kardinál rozhovoril na túto tému, identifikoval to, čo nazval „krízou modlitby vo všeobecnosti“ v súčasnej Cirkvi. „Ľudí úplne pohltili hmotné záujmy. Veľmi málo myslia na svoju dušu,“ povedal. „A hluk prenikol do našej existencie.“

Ak „papa Luciani“ označil vpád hluku ako hrozbu pre Taliansko v roku 1973, čo by povedal o USA na začiatku 21. storočia? Pápež Ján Pavol II. už v prvých rokoch tohto storočia napísal vo svojom apoštolskom liste o ruženci *Rosarium Virginis Mariae*, že „jedným z obmedzení našej spoločnosti, silne poznačenej technológiami a masmédiami, je čoraz väčšia nemožnosť dosiahnuť ticho“. A absencia ticha vytvára okolo nás atmosféru, v ktorej sa modlitba vrátane ruženca znevažuje.

Modlitba ruženca však môže pomôcť takýto trend zvrátiť, akokoľvek by hluk túto modlitbu ohrozoval. Svojou meditatívnou povahou nám ruženec umožňuje preraziť hluk každodenného života a nájsť ticho. Pápež Ján Pavol II. vo svojom apoštolskom liste radí: „Prv ako prejdeme k odriekaniu modlitby, je po prednesení tajomstva a po prečítaní Božieho slova vhodné na primeraný čas sa odmlčať a upriamiť svoju pozornosť na príslušné tajomstvo. Objaviť hodnotu ticha patrí k umeniu správnej kontemplácie a meditácie“

(31). Skrátka, ruženec nielenže má úžitok z ticha, ale podporuje ho a toto poznanie sa dnes dá aplikovať rovnako ako pred 50 rokmi.

Ak ale chceme hovoriť o prerazení hluku, musíme uznať existenciu vnútorných hlukov, ktoré môžu byť rovnako silné ako tie vonkajšie. Tieto vnútorné prekážky pre modlitbu sa často prejavujú v dôsledku pýchy a sústredenosti na seba. Tu nám opäť môže poslúžiť príklad kardinála Lucianiho a jeho biskupské heslo: pokora. Pápež Ján Pavol I. 6. septembra 1978 na jednej z niekoľkých generálnych audiencií počas svojho 33-dňového pontifikátu uviedol: „Riskujem, že urobím chybu, ale poviem to: Pán miluje pokoru až do takej miery, že niekedy dopustí vážne hriechy. Prečo? Aby tí, čo tieto hriechy spáchali, ostali po učinení pokánia pokorní. Keď si je človek vedomý svojich ťažkých hriechov, nie je náchylný myslieť si, že je napoly svätý a napoly anjel. Pán to veľmi odporúča: Buďte pokorní. Aj keby ste urobili veľké veci, povedzte: Sme neužitoční sluhovia. Žiaľ, my ľudia máme všetci opačný sklon: chváliť sa. Pokora, pokora: toto je kresťanská čnosť, ktorá sa nás týka.“

Pokora, o ktorej hovorí kardinál Luciani, môže prekonať vnútorný hluk, ktorý nás trápi. Mnohí považujú ruženec za opakujúci sa, nudný alebo za to, čo kardinál nazýva „chudobnou modlitbou“. Keď sa však budeme pravidelne a s pokorou modliť túto jednoduchú modlitbu, prekážky vnútorného nepokoja a rozptyľovania zmiznú. Keď zakúsime, že nám ruženec pomáha preraziť hluk našej pýchy a sebeckta, budeme môcť oceniť ruženec ako veľký dar a nástroj, ktorý nám podstatným spôsobom pomáha duchovne rásť.

Pápež Benedikt XVI. v roku 2008 v príhovore po modlitbe najsvätejšieho ruženca v bazilike Santa Maria Maggiore povedal: „Dnes spoločne vydávame svedectvo, že svätý

ruženec nie je zbožným úkonom patriacim do minulosti, ako modlitby z dávnych čias, na ktoré spomíname s nostalgiou. Ruženec, naopak, zažíva novú jar. Nepochybne je to najvýrečnejší znak lásky, ktorú mladá generácia prechováva k Ježišovi a jeho Matke Márii. V dnešnom tak rozdelenom svete nám táto modlitba pomáha postaviť Krista do prostriedku, ako to robila Panna Mária, ktorá vo svojom vnútri premýšľala o všetkom, čo sa o jej Synovi hovorilo a čo urobil a povedal.“

V nasledujúcej homílii prednesenej v období po Druhom vatikánskom koncile a v situácii pretvárajúcej sa Cirkvi kardinál Luciani podáva krásnu obranu ruženca, ktorú dnes môžeme uvítať a vziať si k srdcu.

Je ruženec staromódny?

Homília na sté výročie sviatku svätého ruženca¹

Kardinál Albino Luciani

(neskorší pápež Ján Pavol I.)

7. 10. 1973

Čo by sa stalo, keby som na katolíckom podujatí vyzval prítomných, aby ukázali, čo majú vo svojich vreckách a kabelkách? Určite by som uvidel veľa hrebeňov, zrkadielok, rúžov, peňaženiek, zapalovačov a iných viac alebo menej užitočných vecí. Ale koľko by som narátal ružencov? Určite menej než pred rokmi.

V dome (Alessandra) Manzoniho v Miláne dnes môžeme vidieť jeho ruženec zavesený nad záhlavím jeho postele. Pravidelne sa modlil ruženec a v jeho románe *Snúbenci* Lucia (hlavná postava) v najdramatickejších chvíľach vytiahne ruženec a modlí sa.²

Nemeckého štátnika Windthorsta raz priatelia, ktorí neboli praktizujúci katolíci, požiadali, aby im ukázal svoj ruženec. Bola to pasca: predtým mu ho vybrali z ľavého vrečka, v ktorom ho nosieval. Keď Windthorst nenašiel ruženec v ľavom vrecku, vložil ruku do pravého vrečka a usmial sa. Vždy nosil náhradný ruženec! Počas recepcií na viedenskom dvore sa veľký skladateľ Christoph von Gluck zvykol na pár minút vzdialiť, aby sa pomodlil ruženec. Blahoslavený

¹ Opera omnium 6: 199-202.

² *Snúbenci*, kapitoly 20, 21.

Contardo Ferrini, univerzitný profesor v Pávii, navrhoval svojim priateľom pomodliť sa ruženec, keď bol hosťom v ich dome. Svätá Bernadeta vavela, že Panna Mária sa jej zjavila s ružencom v rukách a spýtala sa jej, či aj ona má ruženec; potom ju pozvala modliť sa. Panna Mária radila modlitbu ruženca aj trom pastierikom vo Fatime.

Prečo som začal týmito príkladmi?

Pretože ruženec niektorí odmietajú hovoriac: Je to deťinská a poverčivá modlitba, nevhodná pre dospelých kresťanov. Alebo: Je to modlitba, ktorá sa zautomatizuje a zredukuje na uponáhľané, monotónne a nudné opakovanie Zdravasov. Alebo: Modliť sa ruženec je staromódne – dnes máme lepšie možnosti. Napríklad čítanie Biblie je v porovnaní s ružencom ako pšenica oproti plevám!

Dovoľte mi ako pastierovi duší vyjadriť niekoľko svojich dojmov o tejto veci.

Po prvé: Kríza ruženca je len sprievodným javom toho, čo jej predchádza ako kríza modlitby vo všeobecnosti. Ľudí úplne pohltili hmotné záujmy, málo myslia na svoju dušu. A do našej existencie prenikol hluk, takže Macbeth by dnes mohol povedať: „Zavraždil som spánok, zavraždil som ticho!“³

Máme problém nájsť si chvíľku času pre vnútorný život a *dulcis sermoncinatio* alebo „sladký rozhovor“ s Bohom. A tým sa o veľa pripravujeme. Donoso Cortes povedal: „Dnešný svet je na úpadku, lebo viac bojuje, než sa modlí.“ Vznikajú komunitné liturgie, čo je určite veľmi dobré, ale to nestačí. Potrebný je aj osobný rozhovor s Bohom.

Po druhé: Niekedy je prehnané tvrdiť, že by sme pri modlitbe mali byť „dospelými kresťanmi“. Keď sa rozprávam

³ Porov. *Macbeth*, II, ii, 37, 42.

osamote s Bohom a Pannou Máriou, osobne sa radšej cítim dieťaťom než dospelým. Vtedy sa moja mitra, čiapočka a prsteň rozplynú. Dospelý si musí vziať voľno a taktiež biskup s prísny, vážnym a dôstojným správaním, aby som sa oddal spontánnej nežnosti, akú má dieťa voči mamičke a oteckovi. Byť aspoň polhodinu taký, aký som v skutočnosti, so svojou biedou a tým najlepším, čo je vo mne; cítiť, že z hlbín môjho bytia sa vynorí to dieťa, ktorým som kedysi bol; dieťa, ktoré sa chce smiať, rozprávať a milovať Pána a niekedy cíti potrebu plakať, aby sa mu ukázalo milosrdenstvo – to všetko mi pomáha modliť sa. Ruženec, jednoduchá a ľahká modlitba, mi pomáha byť dieťaťom a vôbec sa za to nehanbím.

Po tretie: Nemal by som a nechcem o nikom zle zmýšľať, ale priznám sa, že niekedy som bol v pokušení zhodnotiť toho alebo tamtoho človeka, že si myslí, že je dospelý, pretože sa správa ako sudca a kritizuje. Chcel by som mu povedať: „Čo si predstavuješ pod zrelosťou? Pokiaľ ide o modlitbu, si pubertiak v krízovom veku, sklamaný a vzdorovitý, ktorý ešte nevybil agresivitu ťažkých rokov!“ Nech mi Boh odpustí takúto tvrdú výčitku!

Teraz by som rád prešiel k ďalším námietkam voči ružencu.

Ruženec je vraj opakujúcou sa modlitbou. Otec (Charles) De Foucauld však hovoril: „Láska sa vyjadruje niekoľkými slovami, vždy tými istými a vždy odznovu.“

Jedna žena počas cesty vlakom uspala svoje dieťa v úložisku batožiny.⁴ Keď sa malé zobudilo a pozrelo dolu, uvidelo matku, ako sedí oproti nemu a stráži ho. „Mama!“ povedalo.

⁴ V talianskych vlakoch úložisko batožiny bola taška alebo sieťka, ktorá visela zhora oproti sedadlu.

A ona jemu: „Miláčik!“ Tento ich vzájomný rozhovor trval dlhší čas: „Mama,“ ozývalo sa zhora, a „Miláčik!“ znelo zdoľa. Iné slová neboli potrebné.

Máme predsa Bibliu. Určite, a ona je *quid summum*, ale nie každý je pripravený ju čítať alebo na to má čas. Aj pre tých, čo ju čítajú, môže byť niekedy užitočné, ak sa pri cestovaní, na ulici alebo v konkrétnej potrebe porozprávajú s Pannou Máriou, pokiaľ veria, že je našou Matkou a Sestrou. Zatiaľ čo v samotnom štúdiu Biblie urobíme jej čítaním len počiatočné kroky, premeditované a prežité tajomstvá ruženca sú Bibliou študovanou do hĺbky a premenenou na duchovné telo a krv.

Nudná modlitba? Môže byť a nemusí. Môže to byť modlitba plná radosti a šťastia. Ak sa ho viete modliť, ruženec na začiatku pozdvihne vaše oči k Márii a postupne toto spojenie naberá na intenzite. Alebo sa z neho stane refrén, ktorý pramení zo srdca a utišuje dušu ako pieseň.

Ruženec je chudobná modlitba? A aká modlitba by potom bola „bohatá“? Ruženec je séria Otčenášov, modlitby, ktorú nás naučil sám Ježiš, Zdravasov, Božieho pozdravu Panne Márii skrze anjela, a Sláva Otcu, čo je chválospev na Najsvätejšiu Trojicu. Alebo by ste namiesto toho mali radi vznešené teologické úvahy? Tie by neboli vhodné pre chudobných, starých, pokorných a jednoduchých. Ruženec vyjadruje vieru bez vymyslených komplikácií, bez výhovoriek a bez zbytočných slov. Pomáha nám odovzdať sa Bohu a veľkodušne prijať utrpenie. Boh hovorí cez teológov, ale pri rozdeľovaní jeho milosti mu slúži predovšetkým pokora ponížených a tých, čo sa zverili do jeho vôle.

A je tu ešte jedna vec, nad ktorou sa treba zamyslieť: Rodina by mala byť prvou školou zbožnosti a spirituality pre deti. Náboženská výchova rodičov, povedal nedávno (pápež)